

HE 59/2012 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain 19 §:n ja ajoneuvojen yksittäishyväksynnän väliaikaisesta järjestämisestä annetun lain 12 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain voimaantuloa siirrettäväksi kaksi vuotta myöhemmäksi ja yksittäishyväksynnän väliaikaisesta järjestämisestä annetun lain voimassa oloa jatkettavaksi vastaavasti kahdella vuodella.

Voimassaoloaikojen muutos on tarpeen, jotta ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain säännöksiin voitaisiin huomioida erillishankkeena valmisteilla olevan katsastuslupalain mahdolliset vaikutukset ja jotta Liikenteen turvallisuusvirastolle jäisi riittävästi aikaa ottaa käyttöön sopimusmenettelyt yksittäishyväksyntää suorittavien tahojen kesken.

Laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän väliaikaisesta järjestämisestä annetun lain muuttamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2013 alusta. Laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain muuttamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan myös vuoden 2013 alusta.

Voimassaoloaikojen muutos on tarpeen, jotta ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain säännöksiin voitaisiin huomioida erillishankkeena valmisteilla olevan katsastuslupalain mahdolliset vaikutukset ja jotta Liikenteen turvallisuusvirastolle jäisi riittävästi aikaa ottaa käyttöön sopimusmenettelyt yksittäishyväksyntää suorittavien tahojen kesken.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1 Nykytila

Laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä (227/2009) ja laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän väliaikaisesta järjestämisestä (228/2009) annettiin 3 päivänä huhtikuuta 2009 osana autojen ja perävaunujen EY-tyyppihyväksyntädirektiivin 2007/46/EY (*autojen ja perävaunujen puitedirektiivi*) voimaansaattamista. Direktiivissä edellytetään ajoneuvojen tyyppihyväksyntään rinnastettavan yksittäishyväksyntämenettelyn käyttöön ottamista yksittäisvalmistettujen tai maahantuotujen uusien autojen ja niiden perävaunujen liikenteeseen hyväksymisessä. Yksittäishyväksyntämenettely rinnastetaan kansallisena hyväksyntämenettelynä EY:n

tyyppihyväksyntämenettelyyn. Yksittäishyväksynnöissä sovelletaan EY:n tyyppihyväksyntämenettelyä vastaavia kansallisia hyväksyntämenettelyjä.

Autojen ja perävaunujen puitedirektiivin mukaan ajoneuvojen kansallisten yksittäishyväksyntöjen myöntäminen on kansallisten viranomaisten vastuulla oleva tehtävä EY-tyyppihyväksyntöjen myöntämisen tapaan. Yksittäishyväksyntöjen myöntäminen edellyttää yksittäishyväksyntään liittyvien testien suorittamista pääsääntöisesti riippumattoman tahon toimesta. Viranomainen toimii yksittäishyväksyntöjen myöntämisestä vastaavina tahoina. Suomessa yksittäishyväksynnöistä vastaa Liikenteen turvallisuusvirasto.

Yksittäishyväksynnän soveltamisalaan lähtökohtaisesti kuuluvat yksittäisinä uusina ajoneuvoina Suomessa käyttöön otettavat au-

tot ja niiden perävaunut, joille yksittäisinä ajoneuvoina ei ole hankittu autojen ja niiden perävaunujen puitedirektiivin mukaista koko ajoneuvon EY-tyyppihyväksyntää tai kansallista piensarjahyväksyntää.

Kun autojen ja perävaunujen puitedirektiivin voimaan saattamiseksi tarvittavat ajoneuvotekniset säännökset eli laki ajoneuvolain muuttamisesta (226/2009) ja eräät lakia alemmanasteiset säännökset saatettiin voimaan 29 päivänä huhtikuuta 2009, käytettävissä ei ollut yksittäishyväksyntöjen toteuttamiseksi tarvittavia kansallisia viranomaismenettelyjä. Vuosittain yksittäishyväksyntävien ajoneuvojen määrä on noin 15 000 ajoneuvoa. Yksittäishyväksyntäpalvelujen tarve on jakaantunut koko maahan. Liikenteen turvallisuusvirastolla ei ole omaa kenttäorganisaatiota mahdollistamaan alueellisesti riittävän laajasti yksittäishyväksyntöjen myöntämistä. Tämän vuoksi ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto hankkii yksittäishyväksyntäpalveluja teknisiä hyväksyntöjä suorittavilta ulkopuolisilta tahoilta viraston kanssa tehtävin sopimuksin.

Koska yksittäishyväksynnän viranomaismenettelyn käyttöön ottamiseen ja yksittäishyväksyntöjen tarvitsemien kansallisten testauspalvelujen saatavuuteen ei ollut riittäviä valmiuksia autojen ja perävaunujen puitedirektiivin voimaan saattamisen ajankohtana huhtikuussa 2009, päädyttiin vuoden 2010 loppuun asti ulottuvaan ylimenokauden järjestelyyn yksittäishyväksyntöjen myöntämisessä.

Ylimenokauden järjestely toteutettiin sääntämällä vuoden 2010 loppuun asti voimassa olevaksi laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän väliaikaisesta järjestämisestä. Laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä säädettiin tulemaan voimaan ylimenokauden päätyttyä vuoden 2011 alusta.

Ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetussa laissa ajoneuvojen yksittäishyväksyntöjen myöntäminen on säädetty toteutettavaksi Liikenteen turvallisuusviraston kanssa yksittäishyväksynnän myöntämistä koskevan sopimuksen tehneiden riippumattomien hyväksyntätoimijoiden suorittamina yksittäishyväksyntöinä.

Voimassa olevan ajoneuvojen yksittäishyväksynnän väliaikaisesta järjestämisestä annetun lain mukaan ne katsastustoimipaikat myöntävät yksittäishyväksynnät, jotka ajoneuvojen katsastusluvista annetun lain (1099/1998), jäljempänä *katsastuslupalaki*, mukaan saavat suorittaa rekisteröintikatsastuksia.

Ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain säännöksissä viitataan voimassa olevan katsastuslupalain säännöksiin. Ennen ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain voimaan tuloa on tarve varmistaa, että sen sisällössä tarpeellisin osin otetaan huomioon katsastustoimilupalakiin mahdollisesti toteutettavat muutokset.

Katsastuslupalain muuttamiseksi annettiin vuonna 2010 eduskunnalle HE 314/2010 vp. Eduskunta ei kuitenkaan ehtinyt esitystä ennen toimikautensa päättymistä käsitellä. Jotta kyseisestä katsastuslupalain muutosesityksestä toteutuessaan seuranneet muutokset olisi tuolloin ollut mahdollista ottaa huomioon ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämiseksi annetussa laissa, siirrettiin vuonna 2010 ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain voimaantuloa (1105/2010) kahdella vuodella eteenpäin eli vuoden 2013 alkuun. Vastaavasti ajoneuvojen yksittäishyväksynnän väliaikaisesta järjestämisestä annetun lain voimassaoloa (1106/2010) jatkettiin kahdella vuodella eli vuoden 2012 loppuun.

1.2 Ehdotetut muutokset

Ajoneuvojen yksittäishyväksynnän väliaikaisesta järjestämisestä annetun lain 12 §:ssä säädettyä lain voimassa oloa siirrettäisiin 1 päivästä tammikuuta 2013 lähtien 31 päivään joulukuuta 2014. Ajoneuvon yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain 19 §:ssä säädetty voimaantulo siirrettäisiin 1 päivästä tammikuuta 2013 vuoden 2015 alkuun.

Ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä ja ajoneuvojen yksittäishyväksynnän väliaikaisesta järjestämisestä annettujen lakien vaatimuksissa viitataan monilta osin nykyisin voimassa olevan katsastuslupalain vaatimuksien soveltamiseen.

Katsastuslupalain kokonaisuudistus on tästä esityksestä erillään olevana erillisenä hankkeena parhaillaan vireillä ja lakiuudistus on tarkoitus saattaa eduskunnan käsiteltäväksi syysistuntokaudella 2012.

Ajoneuvojen yksittäishyväksynnän väliaikaista järjestämistä ja ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämistä koskevien lakien voimassaolosaännöksiä ehdotetaan muutettaviksi, jotta valmisteltavana olevan katsastuslupalain muutokset olisi mahdollista ottaa huomioon ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain käyttöönnotossa. Muutokset ovat tarpeen, jotta valmisteilla olevan katsastuslupalain uudistamisesta seuraavat muutokset olisivat riittävän valmisteluajan puitteissa sisällytettävissä Liikenteen turvallisuusviraston ja yksittäishyväksyntää suorittavien tahojen kesken laadittaviin yksittäishyväksyntäsopimuksiin sekä yksittäishyväksyntäkäytäntöihin.

2 Esityksen vaikutukset

Esityksen tarkoituksena on mahdollistaa tarvittava valmistautumisaika ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain käyttöönottamiseen ja valmisteilla olevan katsastuslupalain muutosten huomioon ottamiseen yksittäishyväksyntämenettelyssä.

Lakiesityksillä varattaisiin myös Liikenteen turvallisuusvirastolle riittävä aika tehdä yksittäishyväksyntäpalveluja tuottavien yritysten kanssa yksittäishyväksyntää koskevat sopimukset.

Ehdotuksen mukaan rekisteröintikatsastuksia suorittavat katsastustoimipaikat myöntäisivät suoraan lain nojalla yksittäishyväksyntät Suomessa vuoden 2014 loppuun asti. Tämän jälkeen tulisi voimaan laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä.

3 Asian valmistelu

Esitys on valmistelu liikenne- ja viestintäministeriössä yhdessä Liikenteen turvalli-

suusviraston kanssa. Esityksen valmistelu on suoritettu valmisteilla olevan katsastustoimilupalain uudistamisen kanssa.

Esityksestä on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, puolustusministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, Liikenteen turvallisuusvirastolta, Liikkuvalta poliisilta, Poliisihallitukselta, Kilpailuvirastolta, Kuluttajavirastolta, Yksityisten Katsastustoimipaikkojen Liitto ry:ltä, A- Katsastus Oy:ltä, K1 Katsastajat Oy:ltä, YTL Yleinen Teollisuusliitto ry:ltä, Teknologiateollisuus ry:ltä, Autoalan Keskusliitto ry:ltä, Autoalan ja Korjaamojen Liitto ry:ltä, Autotuojat ry:ltä, Autoliitto ry:ltä, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry:ltä, Linja-autoliitto ry:ltä, Suomen Taksiliitto ry:ltä, Autokatsastajat AK ry:ltä, Teknologian tutkimuskeskus VTT:ltä, Finasilta, ja Test World Oy:ltä sekä useilta ajoneuvo- ja testausalan sidosryhmiltä.

Lausunnoissa yleisesti kannatettiin esitystä. A- Katsastus Oy ja Yksityisten Katsastustoimipaikkojen Liitto ry kuitenkin esittivät lausunnoissaan, että yksittäishyväksyntöjen myöntäminen toteutettaisiin jatkossakin käytettyjen autojen rekisteröintikatsastusten tapaan katsastustoimilupaan sidottuna toimintana. Tätä muutosehdotusta ei otettu huomioon, koska yksittäishyväksyntämenettely rinnastetaan autojen ja perävaunujen puitedirektiivissä korvaamaan tyyppihyväksyntäviranomaisten toimesta suoritettavaa uusien ajoneuvojen hyväksyntämenettelyä ja täten toteutettavaksi tyyppihyväksyntämenettelyä vastaavalla viranomaistahon vastuulla olevalla hyväksyntätoiminnalla.

4 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan vuoden 2013 alusta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.**Laki****ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain 19 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain (227/2009) 19 §,
sellaisena kuin se on laissa 1105/2010, seuraavasti:

19 §

*Voimaantulo*Tämä laki tulee voimaan
kuuta 20 .

päivänä

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2015.

2.

Laki

ajoneuvojen yksittäishyväksynnän väliaikaisesta järjestämisestä annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvojen yksittäishyväksynnän väliaikaisesta järjestämisestä annetun lain (228/2009) 12 §, sellaisena kuin se on laissa 1106/2010, seuraavasti:

12 §
Voimaantulo Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

Tämä laki tulee voimaan 29 päivänä huhtikuuta 2009 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2014.

Helsingissä 7 päivänä kesäkuuta 2012

Pääministerin sijainen, valtiovarainministeri

JUTTA URPILAINEN

Asunto- ja viestintäministeri *Krista Kiuru*

1.**Laki****ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain 19 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain (227/2009) 19 §, sellaisena kuin se on laissa 1105/2010, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

19 §

19 §

*Voimaantulo**Voimaantulo*

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2013.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2015.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

2.

Laki**ajoneuvojen yksittäishyväksynnän väliaikaisesta järjestämisestä annetun lain 12 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvojen yksittäishyväksynnän väliaikaisesta järjestämisestä annetun lain (228/2009) 12 §, sellaisena kuin se on laissa 1106/2010, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

12 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 29 päivänä huhtikuuta 2009 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2012.

Ehdotus

12 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 29 päivänä huhtikuuta 2009 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2014.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*
